

ת"פ 3713/02/22 - מדינת ישראל נגד ב' י'

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 3713-02-22 מדינת ישראל נ' ב' ואח'

בפני כבוד השופטת אספרנצה אלון

מדינת ישראל

מאשימה

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה- פלילי

נגד

נאשמים

1. ב'

באמצעות ב"כ עוה"ד רומן קלוגרמן

2. י'

באמצעות ב"כ עוה"ד פארס בריק (סנגוריה

ציבורית)

החלטה

1. לפניי בקשה לביטול כתב אישום שהוגש כנגד הנאשם מכוח סעיף 149(10) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, לחלופין מכוח דוקטרינת הביקורת המנהלית בפלילים.

טענות הנאשם

2. הנאשם הינו יליד 2002.
3. ביום 12.02.2022 הוגש כנגד הנאשם כתב אישום המייחס לו ולנאשם נוסף (יליד 2001) ביצוע בצוותא של עבירת חבלה בנסיבות מחמירות. מכתב האישום עולה כי האירוע מושא כתב האישום אירע ביום 03.05.2020, כלומר שביום האירוע היה הנאשם קטין כבן 17 וחצי.
4. לפי סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), תשל"א-1971 (להלן: "חוק הנוער"): "אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה שביצע בהיותו קטין אם עברה שנה מיום ביצועה, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה". עיון בחומרי החקירה מעלה כי חקירת המשטרה הסתיימה בסמוך לאירוע (03.05.2020), עם זאת כתב האישום הוגש בחלוף כמעט שנתיים מיום האירוע (12.02.2022). בנוסף, הודעת הידוע כמתחייב על פי החוק נשלחה לאחר שכבר חלפה תקופת ההתיישנות הקבועה על פי החוק.
5. ב"כ הנאשם טוען כי הגשת כתב האישום כ-19 חודשים לאחר ביצוע העבירה פוגעת קשות בזכות הקטין (דאז) למשפט הוגן, וזאת בניגוד לעקרון יסוד של ההליך הפלילי בעניינם של קטינים ששם בראש מעייניו את שיקומו של הקטין. השתהות גורמי אכיפת החוק בהגשת כתב האישום אינה מובנת ונעדרת כל הצדקה והינה החלטה חסרת סבירות באופן קיצוני, המחייבת ביקורת שיפוטית על אופן הפעלת שיקול הדעת המנהלי הלקוי של הרשות התובעת ומתן סעד של ביטול כתב האישום כנגד הנאשם. בנוסף, ב"כ הנאשם דרש לעיין בנימוקי היועץ המשפטי לממשלה להעמדת הנאשם לדין, שכן לגרסתו לא נשקלו השיקולים העניינים לרבות החריגה הקיצונית מתקופת ההתיישנות העומדת על 7 חודשים, עברו הפלילי הנקי של הנאשם, סיכויי שיקומו וכיו"ב.

תגובת המאשימה

6. בתאריך 02.02.2022 הוגש כתב אישום כנגד הנאשם ואדם נוסף המייחס להם ביצוע בצוותא של עבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. על פי עובדות כתב האישום, ביום 03.05.2020 הנאשמים תקפו את המתלונן באגרופים ובעיטות בעודו שוכב על הארץ, וגרמו לו שברים באזור הלסת אשר הצריכו התערבות כירורגית.
7. מבחינת לוחות הזמנים של החקירה המשטרתית, הרי שביום 07.05.2020 הוגשה תלונה כנגד הנאשמים ועוד

באותו היום אלה עוכבו ונחקרו. ביום 13.05.2020 נגבתה הודעה מפורטת מהמתלון והוא העביר מסמכים ליחידה החוקרת. ביום 15.11.2020 התקבלה התייחסות שירות מבחן ביחס לנאשם. ביום 24.11.2020 לאחר מספר ניסיונות איתור וזימון, נגבתה עדות עד תביעה מספר 5, מר מ' (חבר של המתלון). ביום 17.02.2021 התקבל התיק בפרקליטות מחוז חיפה. לאור השתלשלות האירועים נלמד כי טענותיו של ב"כ הנאשם לפיהן החקירה המשטרתית הסתיימה בסמוך לאחר האירוע והתיק הועבר למשרדי הפרקליטות בסמוך לאחר סיום החקירה - אינן נכונות ודין דחייה.

8. מבחינת לוחות הזמנים מצדה של רשות התביעה, הרי שביום 06.04.2021, כחודשיים לאחר קליטתו של התיק בפרקליטות, נשלחו לנאשמים מכתב יידוע שני בדואר רשום עם אישור מסירה (מכתב יידוע ראשון נשלח מטעם היחידה החוקרת). משחלף הזמן ולא התקבל אישור מסירה, נשלח ביום 19.04.2021 מכתב היידוע השני פעם נוספת במסירה אישית. בתאריך 26.04.2021 נמסר מכתב היידוע לאמו של הנאשם יחד עם עותק נוסף עבורו. ביום 04.05.2021 התקבלה בקשה לצילום חומר החקירה בתיק לצורך היערכות לשימוע מטעם ב"כ הנאשם, וביום 09.05.2021 הועברו חומרי החקירה לידי, ואף ניתנה לו ארכה להעברת טענותיו עד לתאריך 16.06.2021. ביום 16.05.2021 (לאחר שחלפה תקופת ההתיישנות) הועברו טענות שימוע בכתב מטעם ב"כ הנאשם, במסגרתן נטען בין היתר כי לא הועברה אליו התייחסות שירות המבחן. לאור כך ביום 02.06.2021 הועברה לב"כ הנאשם התייחסות שירות המבחן אשר התקבלה בתיק. ביום 26.01.2022 הודיע המאשימה לב"כ הנאשם כי טענותיו במסגרת השימוע נשקלו והוחלט שאין מקום להיעתר לבקשתו להימנע מהגשת כתב אישום. לאור השתלשלות האירועים נלמד כי טענותיו של ב"כ הנאשם לכך שכתב האישום הוגש בטרם מוצה הליך השימוע - אינן נכונות ודין דחייה.
9. בתאריך 10.03.2022, לאחר הגשת כתב האישום (ולא בטרם הגשתו כפי שטען ב"כ הנאשם) פנה ב"כ הנאשם בבקשה לקבל מסמכים נוספים וביניהם, החלטת היועץ המשפטי בדבר הגשת כתב אישום כנגד הנאשם בחלוף שנה ממועד ביצוע העבירה וכן נימוקיה. החלטת היועץ המשפטי הועברה לב"כ המבקש, אולם בכל הנוגע לנימוקיה, אלו לא הועברו היות שמדובר בתרשומת פנימית שאין לגביה זכות עיון להגנה. בהמשך לאמור ורק לאחר שנסתיימו הליכי השימוע, פנתה המאשימה בבקשה לקבל את אישורו של היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב האישום בחלוף תקופת ההתיישנות.
10. המאשימה טוענת כי לא נפל כל פגם בהתנהלותה. הטיפול בתיק החל מיד עם קבלתו והשיהוי בהגשת כתב האישום נבע בין היתר, מהצורך לקיים את זכות היידוע והשימוע של הנאשמים כנדרש. בנוסף, המאשימה סבורה כי בשקלול כל השיקולים ובשים לב לחומרת העבירה ונסיבותיה, לרבות הנזק החמור שנגרם למתלון ולגילו של המבקש שהיה כבן 17 ועשרה חודשים בעת ביצוע העבירה (קרוב לבגירות), הרי שהמקרה דנן, לא נכנס לגדר אותם מקרים קיצוניים בהם יתערב בית המשפט בשיקול דעתה של התביעה.

דין והכרעה

11. עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי ראוי, צודק והוגן. בעיקרון, עשויה אפוא ההגנה מן הצדק לחול בכל מקרה שבו קיומו של ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגינות כפי שזו נתפסת בעיני בית המשפט.
12. בנוסף לאמור, "אחד המצבים העשויים להצמיח טענת הגנה מן הצדק בפי נאשם, הוא שיהוי ניכר בהגשת

כתב אישום אף שלא חלפה תקופת ההתיישנות הסטטוטורית מקום שניהול משפט לאחר זמן רב עלול, בנסיבות העניין, לפגוע פגיעה חמורה ביכולתו של אדם להתגונן או שהוא עלול לעמוד בסתירה עמוקה לחובת הצדק וההגינות המתחייבת מניהול הליך פלילי תקין." (עיניו על"ע 2531/01 חרמון נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בתל-אביב יפו, פד"י נח (4) 55, עמ' 78 (2004)). האמור לעיל נכון גם בענייננו בשל סעיף

14 לחוק הנוער.

13. מטרת ההגנה היא לעשות צדק עם הנאשם. עם זאת, לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות (החוקרת או המאשימה) יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק, בין מפני שבאיזון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין שבקיום המשפט, ובין מפני שבידי בית המשפט מצויים כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות. ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר.

14. על אף האמור, גם אם נמצא שיהיו או כל פגם אחר בהתנהלות הרשות, הרי ש: "[...] **לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות החוקרת או המאשימה או רשות מעורבת אחרת יצדיק את המסקנה שדין האישום להתבטל מטעמי הגנה מן הצדק בין מפני שבאיזון בין האינטרסים הציבוריים המתנגשים גובר העניין שבקיום המשפט, ובין (וזה כמדומה המצב השכיח) מפני שבידי בית-המשפט מצויים כלים אחרים לטיפול בנפסדות מהלכיהן של הרשויות. ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה אפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר**" (עינינו ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ, נט(6) 776 (2005)).

15. ההכרעה בשאלה אם המקרה שלפני בית המשפט מצדיק את החלתה של הגנה מן הצדק, אמורה לשקף איזון נאות בין מכלול הערכים, העקרונות והאינטרסים השונים הכרוכים בקיומו של ההליך הפלילי. מן העבר האחד ניצבים האינטרסים התומכים בהמשך קיומו של ההליך, ובהם העמדת עבריינים לדין ומיצוי הדין עמהם, קיומם של מנגנוני גמול, הרתעה וענישה, שמירה על ביטחון הציבור והגנה על זכויותיו של הקורבן הנפגע. מן העבר האחר ניצבים האינטרסים השוללים במקרה הקונקרטי את המשך קיומו של ההליך, ובהם הגנה על זכויות היסוד של הנאשם, אשר היה קטין בשעת מעשה העבירה, פסילת מהלכיה הנפסדים של הרשות והרתעתה מפני נקיטת מהלכים דומים בעתיד ועוד.

16. שאלת החלתה של הגנה מן הצדק על מקרה נתון טעונה בחינה בת שלושה שלבים:
בשלב הראשון על בית המשפט לזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של הנאשם ולעמוד על עוצמתם במנותק משאלת אשמתו או חפותו.

בשלב השני על בית המשפט לבחון אם בקיומו של ההליך הפלילי חרף הפגמים יש משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות. בשלב זה נדרש בית המשפט לאזן בין האינטרסים השונים, שהעיקריים שבהם פורטו לעיל, תוך שהוא נותן דעתו על נסיבותיו הקונקרטיות של ההליך שבפניו. בית המשפט עשוי לייחס משקל, בין היתר, לחומרת העבירה המיוחסת לנאשם, לעוצמת הראיות המבססות את אשמתו, לנסיבותיהם האישיות של הנאשם ושל קורבן העבירה, למידת הפגיעה ביכולתו של הנאשם להתגונן, לחומרת הפגיעה בזכויות הנאשם ולנסיבות שהביאו לגרימתה, למידת האשם הרובץ על כתפי הרשות שפגעה בהליך או בנאשם וכן לשאלה אם הרשות פעלה בזדון או בתום לב.

בשלב השלישי, משוכנע בית המשפט כי קיומו של ההליך אכן כרוך בפגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות, עליו לבחון אם לא ניתן לרפא את הפגמים שנתגלו באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטולו של כתב האישום. בין היתר, עשוי בית המשפט לקבוע כי הפגיעה שנגרמה לנאשם, אף שאינה מצדיקה את ביטול כתב האישום שהוגש נגדו, מצדיקה היא את ביטולם של אישומים ספציפיים, או תהא ראויה להישקל לטובתו בקביעת עונשו, אם יורשע (עינינו ע"פ 4855/02 מדינת ישראל נ' ד"ר איתמר בורוביץ, נט(6) 776 (2005)).

17. וכך נכתב על מלאכת האיזון הנדרשת מבית המשפט, כדלקמן:
"באיתורו של פגם המחייב את התערבותו של ביהמ"ש, נכון לערוך את האיזון בין כלל השיקולים המתחרים ביניהם, ומנקודת האיזון נגזר הסעד הראוי. לא בכל מצב בו נפל פגם בהתנהלות הרשות, התוצאה תהיה ביטולו של כתב האישום; יש לבחור בסעד אשר נותן ביטוי למורת רוחו של ביהמ"ש מהתנהלות הרשות,

לעוצמת הפגיעה בזכויות הנאשם ובטוהר ההליך הפלילי, ואשר בכוחו לתקן את הפגם שנפל בהתנהלותה של הרשות. נכון להקפיד על נקיטה באמצעים מתונים יותר מאשר ביטול כתב האישום על מנת לרפא את הפגמים, ורק במקרים קיצוניים ביותר שבהם הפגיעה בזכויות הנאשם הינה כה קשה ואינה ניתנת לתיקון באמצעים חריפים פחות, נכון לשקול את האקט הדרסטי של ביטול כתב האישום (עיינו ענ"פ (מחוזי חיפה) 46062-12-20 מדינת ישראל נ' פלוני (נבו) 05.04.2021) והאסמכתאות שם).

18. מן הכלל אל הפרט. תחילה יש לצאת מנקודת ההנחה כי ביטולו של הליך פלילי מטעמי הגנה מן הצדק, הינה מהלך קיצוני שבית המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר. מנגד, יש לזכור כי עסקינן בנאשם שביצע לכאורה את המיוחס לו בעת היותו קטין, ובהקשר זה: **"השינויים המתחוללים בקטין עם התבגרותו, הצורך בעיצובה ובייצובה של אישיותו, כל אלה מצדיקים כי תוקנה לו ודאות משפטית בהקדם ככל האפשר אם הסתכן בעבירה. על כן על מערכת התביעה, ולא פחות על בתי המשפט. לעשות לטיפול מהיר בתיקיהם של קטינים."** (עיינו ע"פ 987/10 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו) 02.08.2010).

19. באשר לחלק הראשון במבחן התלת שלבי שנקבע בפסיקה, הרי שנוכח תגובת המאשימה שהובאה לעיל בפירוט רב לא נוכחתי כי נפלו הפגמים שנטענו על ידי ב"כ הנאשם, כל שכן כי הינם בעצימות רבה, דהיינו פגמים הפוגעים באופן חריף בתחושת הצדק וההגיונות, עד כדי הצורך וההכרח להורות על ביטול כתב האישום.

20. ולהלן ניתוח הדברים לעניין הפגמים, באם היו או לא היו, בעניינו של הנאשם, כדלקמן:

21. האירוע מושא כתב האישום אירע ביום 03.05.2020, אך התיק הגיע לידי הפרקליטות רק ביום 17.02.2021. במהלך תקופה זו הוגשה תלונה (07.05.2020), הנאשמים עוכבו, נחקרו, נגבתה הודעת המתלונן (13.05.2020), התקבלה התייחסות שירות המבחן ביחס לנאשם (15.11.2020), וכן נגבתה עדותו של עד תביעה (מר מ'), וזאת לאחר מספר ניסיונות של איתור וזימון (24.11.2020). יוצא כי ממועד קרות האירוע ועד הגעת התיק לידי הפרקליטות חלפו כתשעה וחצי חודשים, זמן שלבטח אינו מועט, אך דומיני כי אינני יכולה להצביע על מחדל היורד לשורשו של עניין, לאור הפעולות שהתקיימו בתקופה זו מצד היחידה החוקרת.

22. מהיום בו התקבל התיק לפרקליטות (17.02.2021) נדרשה הפרקליטות לשלוח לנאשמים מכתב יידוע שני בדואר רשום עם אישור מסירה (מכתב יידוע ראשון נשלח מטעם היחידה החוקרת) (06.04.2021), מכתב יידוע שני, נוסף, נשלח לאור אי קבלת אישור מסירה (19.04.2021). ביום 26.04.2021 מכתב היידוע נמסר לאמו של הנאשם יחד עם עותק נוסף עבורו. זמן זה אשר חלף בשל בעיות טכניות של היעדר אישורי מסירה, נבע בשל בעיות טכניות שאין אני מטילה על הפרקליטות באופן ישיר, כמו כן פרק זמן אינו מהווה בגדר שיהוי חמור או בגדר מחדל מצד הפרקליטות.

23. מיום 04.05.2021 ועד יום 02.06.2021 התנהלו דין ודברים בין הפרקליטות וב"כ הנאשם, ביניהם בקשה לצילום חומרי החקירה לצורך היערכות לשימוע (04.05.2021), העברת חומרי החקירה לרבות מתן ארכה להעברת טענות (09.05.2021), העברת טענות שימוע בכתב מטעמו של ב"כ הנאשם, בו בין היתר נטען כי לא הועברה לידו התייחסות שירות המבחן (16.05.2021). ביום 02.06.2021 הועבר לידי ב"כ הנאשם התייחסות שירות המבחן, כפי שביקש. זמן זה אשר חלף בשל חילופי הדברים בין הפרקליטות לב"כ הנאשם לקח כחודש ימים, זמן שאינו נופל לכדי שיהוי, בהתחשב לכלל הפעולות שהוזכרו לעיל.

24. ביום 26.01.2022 הודיעה המאשימה לב"כ הנאשם כי טענותיו במסגרת השימוע נשקלו והוחלט שאין מקום להיעתר לבקשתו להימנע מהגשת כתב אישום. ביום 02.02.2022 הוגש כתב האישום.

25. סבורני כי אכן הפרקליטות חרגה מן הזמן הסביר בין המועד בו העביר ב"כ נאשם את טעמיו לעניין השימוע לבין הגשת כתב האישום עצמו. פרק הזמן שחלף עמד על סך של כשמונה וחצי חודשים, זמן רב יחסית, וזאת ללא הצדק מפורש או ברור. על אף האמור, בהיבט הכולל, סבורני כי השיהוי היחידי שיש להטיל את אחריותו על כתפי

- הפרקליטות, הינו זה המצוין בסעיף הקודם, פער הזמנים בין מועד הגשת טעמי ב"כ נאשם לעניין השימוע, ובין מועד הגשת כתב האישום עצמו.
26. באשר לחלק השני במבחן התלת שלבי שנקבע בפסיקה, סבורני כי בנסיבות המקרה הקונקרטי שבפניי, האיזון הראוי בין הערכים, העקרונות והאינטרסים השונים התומכים בהמשך קיומו של ההליך הפלילי, גוברים על פני האינטרסים השוללים את המשך קיום ההליך.
27. על אף שהתיק לא התנהל באופן זריז, אין מדובר במקרה בו התיק נוהל באופן המצדיק את קבלת טענת ב"כ הנאשם באשר לביטול כתב האישום מטעמי "הגנה מן הצדק", ואין נסיבות התיק שבפניי כנסיבות התיק שהפנה אותי אליו, הוא ת"פ (מחוזי ירושלים) 39390-04-12 **מדינת ישראל נ' א.י.** (נבו 04.07.2013).
28. במקרה האמור דובר על אירוע פלילי שאירע ביום 20.07.2009, וביום 17.10.2010 הוגש כתב אישום מתוקן בתיק בגלגולו הראשון. ביום 09.12.2010 כתב האישום **נמחק** על ידי כב' השופט הבכיר צ' סגל. ביום 22.06.2011 **ניתן אישור נוסף ושני** של היועמ"ש להגשת כתב אישום. ביום 20.12.2011 **ניתן אישור שלישי נוסף** מאת היועץ המשפט לממשלה, וביום 22.04.2012 **ניתן אישור רביעי נוסף**. על אף שלמאשימה ניתנו שלושה אישורים כמפורט לעיל, הרי שרק ביום 25.04.2012 הגישה את כתב האישום בתיק הנדון, וזאת בשל "**תקלות**" לדבריה. **כלומר - כתב האישום הוגש כשנה וחצי לאחר שנמחק בגלגולו הראשון ואף שהיו בידי המאשימה שלושה אישורים של היועמ"ש להגישו קודם לכן. את השתהותה הסבירה המאשימה כ"תקלה", שלא הוסברה לפרטיה על ידי בית המשפט (עיינו סעיף 35 לפסק הדין). בנוסף, בפסק הדין האמור ציין בית המשפט במפורש כי: "המדובר בתיק אשר ההתנהלות בו, אינה שגרתית כלל. על כך לא חלקה גם המאשימה בטענותיה ואף בנימוקים שהוגשו מטעם המשנה לפרקליט המדינה. המדובר בהתנהלות שנמשכה זמן לא קצר והייתה רצופה תקלות וקבלת החלטות לא מושכלות" (עיינו סעיף 31 לפסק הדין).**
29. נכונים הדברים שהובאו בפסק הדין, כי: "**כידוע, כאשר נטענת טענת "הגנה מן הצדק", יש לבחון כל מקרה בנסיבותיו. אולם ידוע, כי טענה זו, ככלל, ובוודאי שהיא נוגעת לביטולו של כתב אישום, תתקבל רק במקרים נדירים. זאת ועוד, רבות נכתב על כך שאין להעלותה כדבר שבשגרה ובענייני דיומא, סתם, שהרי היא "תרופה לרותחין, ולא לפושרין" (ראו החלטת כב' השופט הבכיר צ' סגל בת"פ 46180-12-12 מדינת ישראל נ' הרב בקשי דורון (פורסם בנבו, 2.5.2013)).**" (עיינו סעיף 26 לפסק הדין). יודגש כי גם בהנחיית היועץ המשפטי לממשלה שצירף ב"כ הנתבע, נכתב מפורשות כי: "**בית המשפט עשוי במקרים מסוימים לזכות נאשם מטעם "הגנה מן הצדק" לאחר שחלף זמן רב ממועד העבירה, אם ימצא כי המדובר ב"התנהגות בלתי נסבלת של הרשות", היינו, לפי הפסיקה, בהתנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם. [...]"**
30. לאור כל האמור לעיל, סבורני כי אין אנו מצויים ב"רותחין", אולי ב"פושרין שבפושרין", ואין עסקינן במקרה הזועק אותות של התנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי או התעמרות בנאשם. דעתי במקרה דנן היא כי אין לפניי מקרה קיצוני המחייב את התערבות בית המשפט על דרך של ביטול כתב האישום מטעמי "הגנה מן הצדק".
31. אכן לא חמק מעיני כי במקרה דנן יש לתת תשומת לב מיוחדת לפגיעות הנגזרת ממאפייניו הייחודיים של נאשם, שהיה בעת המעשה המיוחס לו קטין, וכי פגמים שאינם יורדים לשורשו של עניין בעניינו של בגיר עלולים לקבל משמעות והתייחסות אחרת כאשר עסקינן בקטין, זאת בין היתר בשל היות הקטין נתון להשפעה רבה יותר ללחצים פיזיולוגיים ונפשיים, נוח יותר להשפעה, בעל נטייה מוגברת למסור הודאות שווא, בעל יכולת פחותה להתנגד ללחצים וכיו"ב, ומשכך יש לשקול את השפעתם של פגמים כגון אלה על תחושת הצדק בהליך מנקודת מבטו של הקטין עצמו.
32. על אף האמור, העמדת חשודים לדין ומיצוי הדין עמהם, כל שכן בעבירות שנעשו בנסיבות מחמירות, הינו ערך

בסיסי בדין הפלילי. הוא עקרון היסוד. עסקינן במקרה אלימות המחייב ענישה הולמת והרתעה לצורך שמירה על ביטחון הציבור. בנוסף, יש להגן על זכויותיו של הקורבן הנפגע ושהדבר יראה וישמע. כמו כן אין לשכוח כי גילו של הנאשם בעת ביצוע העבירה היה 17 שנים וכמעט עשרה חודשים, דהיינו קטינותו הייתה דאז קרובה לסיומה, והפיכתו לבגיר נראתה ב"אופק הקרוב לעין".

33. מנגד, בחינת האינטרסים הנגדיים, אשר יש בהם לכאורה הצדקה להפסקת קיומו של ההליך, לא נמצאו בעיניי כאינטרסים משמעותיים שפגיעתם הייתה חמורה. זכויות היסוד של הנאשם לא הופרו או נפגעו, ואם כן נפגעו הרי שיטת הצדקה לפגיעה זו, כפי שהובא לעיל בפסקאותי הקודמות. לא מצאתי כי קיים אשם חמור הרובץ על כתפי הרשויות שפגעו בהליך או בנאשם עצמו. יכולתו של הנאשם להתגונן לא נפגעה בשל המיוחס לרשויות. פעולות הרשות לא נמצאו בעיניי כנפסדים או פסולים, ואין זה המקום להרתיע את הרשויות מפני נקיטת מהלכים דומים לעתיד לבוא. בחינת אותו פגם נטען על ידי בא כוחו של נאשם אינו נמצא באותה קטגוריית פגמים שהתייחסותה אמורה לקבל משמעות שונה ביחס לבגיר, למעט הקבוע בסעיף 14 לחוק הנוער ודרישת אישור ההעמדה לדין מאת היועץ המשפטי לממשלה, שהתקבלה וניתנה.

34. לאור הנ"ל, אין אני נדרשת לעבור אל עבר בחינת החלק השלישי במבחן התלת שלבי שנקבע בפסיקה. על אף האמור, אבהיר כי באם אסיק בהמשך ההליך המשפטי כי קיומו של ההליך אכן פגע פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגנות כלפי נאשם, אשר היה קטין בעת ביצוע המעשה המיוחס לו, אתייחס לעניין ואשקול הדבר לטובתו בקביעת העונש, באם יורשע, וזאת על אף מסקנתי כי אין אנו מצויים במצב בו הדבר מצדיק את ביטולו של כתב האישום.

35. בנוסף לאמור, לא שוכנעתי כי עסקינן במקרה בו נפל פגם חמור בהפעלת שיקול הדעת המנהלי של רשות התביעה, המחייב לגרסת ב"כ נאשם את התערבות בית המשפט על ידי ביטול כתב האישום. תכליות חובת ההנמקה המנהלית מוגשמות בהליך אישור ההעמדה לדין לפי סעיף 14 לחוק הנוער, אשר התבצע במקרה דנן. היועץ המשפטי אישר את העמדתו לדין של נאשם. שלבי ההליך המנהלי המתנהל בדרך למתן האישור והבניית אופן הפעלת שיקול הדעת בעניינים אלה מבטיחים שההחלטה על מתן האישור לפי סעיף 14 לא תהיה שרירותית, ובאותם מקרים שהנאשם סבור שהחלטה זו אינה סבירה, יש בידו די נתונים כדי לתקוף אותה בהליך העיקרי עצמו. במקרה דנן ובנסיבות המקרה, לא נוכחתי כי עסקינן בהחלטה שאינה סבירה.

36. בטרם אסיים, לעניין המחלוקת שנפלה בין המאשימה לב"כ הנאשם באשר לחובת ההנמקה של היועץ המשפטי לממשלה בכל הנוגע לאישור הגשת כתב אישום לפי סעיף 14 לחוק הנוער, מצאתי לנכון להביא את הדברים הבאים:

"בטרם מוגשת בקשה ליועץ (או לגורם לו אצל את סמכותו זו) לאישור הגשת כתב אישום לפי סעיף 14 לחוק הנוער, המשיבה בוחנת האם המקרה מצדיק העמדה לדין. בחינה זו מתבססת על השיקולים הקבועים בהנחיה 1.5 בצירוף שיקולים נוספים הנזכרים במכתב שהפיץ פרקליט המדינה ביום 17.10.2013 לפרקליטויות המחוז בו הוא מבהיר את עמדת הפרקליטות ביחס לבקשות להעברת נימוקים להעמדה לדין לפי סעיף 14 לחוק הנוער. בין כלל השיקולים הקבועים בהנחיה 1.5 ובמכתב, ניתן למצוא את חומרת העבירה, גיל הנאשם בעת ביצוע העבירה, פרק הזמן שחלף מעת ביצוע העבירה והסיבות למשך הזמן שנדרש להגשת כתב האישום. לאחר בחינה זו, מוגשת בקשה מפורטת לפרקליטות המדינה הכוללת את כל העובדות והשיקולים הרלוואנטיים לנאשם וביניהם: תיאור מלא של העבירות בהם הוא מואשם, פירוט לגבי גיל הנאשם בעת ביצוע המעשים השונים, הסבר למשך הזמן שנדרש להגשת כתב האישום, ציון אישומים והרשעות של הנאשם לאחר שהפך לבגיר וניתוח האינטרס הציבורי הקיים בהעמדתו לדין [...]. בדיון בפנינו ציינה המשיבה כי הבקשה נבחנת לעומק על-ידי פרקליט מפרקליטות המדינה ולאחר מכן המשנה לפרקליט המדינה מקבל החלטה בבקשה על בסיס כל האמור. תהליך זה של קבלת ההחלטה מצביע על קיומה של בחינה יסודית של הבקשה לאישור העמדה לדין לפי סעיף 14 לחוק הנוער, כפי שאכן ראוי שתבחן נוכח הפגיעה הממשית בקטין העומד לדין זמן

רב לאחר ביצוע המעשים המיוחסים לו. אמנם בסופו של דבר לא קיים מסמך המסכם את תהליך קבלת ההחלטה והמפרט בכתב את הנימוקים לכך, אך נוכח המידע הרב המוצג בפני פרקליטות המדינה, מידע שחייב על-פי ההנחיה לכלול נתונים מסוימים, בחינת התיק על-ידי פרקליט בפרקליטות המדינה וההוראות השונות שמתוות את שיקול הדעת של הגורם המאשר, ניתן לומר כי החלטה על העמדה לדין לפי סעיף 14 מתקבלת בצורה מושכלת" [ההדגשות אינן במקור - א.א.]

וכן:

"הנה כי כן, נוכח דברים אלה, נדמה כי תכליות חובת ההנמקה המנהלית מוגשמות בהליך אישור ההעמדה לדין לפי סעיף 14 לחוק הנוער: ההליך המעוגן בהנחיות פנימיות מבטיח כי מתן האישור יינתן לאחר בחינה מעמיקה ויסודית ולא בצורה שרירותית, האישור מתקבל על בסיס בקשה מפורטת ומנומקת המוגשת מטעם גורמי התביעה, הבקשה נבחנת על-ידי פרקליטות המדינה, המידע שנמצא בידי העורר לאחר הגשת כתב האישום מאפשר לו לקבל החלטה מושכלת באשר לאפשרות להגיש בקשה לביטולו מכוח הגנה מן הצדק, ובמהלך הדיון בטענה זו יחשפו שיקולי התביעה בהגשת כתב האישום, כאשר במקרים המתאימים, כשלא יהיה די בטיעון שיישמע בדיון, יורה בית המשפט על הגשת הנמקה בכתב, כך שבית המשפט יוכל להפעיל ביקורת שיפוטית יעילה. מכאן שקביעה לפיה קיום חובת ההנמקה המנהלית בכל מקרה של מתן אישור להעמדה לדין לפי סעיף 14 צריך להיעשות בדרך של פירוט מלוא ההנמקה בכתב על-ידי הגורם המאשר, לא תועיל לנאשם באופן משמעותי, תכביד שלא לצורך על גורמי התביעה ואין הצדקה להטלתה. שלבי ההליך המנהלי המתנהל בדרך למתן האישור והבניית אופן הפעלת שיקול הדעת בעניינים אלה מבטיחים שההחלטה על מתן האישור לפי סעיף 14 לא תהיה שרירותית, ובאותם מקרים שהנאשם סבור שהחלטה זו אינה סבירה, יש בידו די נתונים כדי לתקפה." (עיינו בש"פ 7955/13 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 31.12.2013).

37. יודגש כי לאור דרישת ב"כ הנאשם לעיין בנימוקי היועץ המשפטי לממשלה ולאור התנגדותה של המאשימה, הוריתי על הגשת הנימוקים לבית המשפט באופן חסוי ולעיניו בלבד. עייתי בנימוקי היועץ המשפטי לממשלה והם נמצאו בעיניי סבירים בהחלט. נימוקים אלה מעידים כי הגורמים הרלוונטיים הפעילו את שיקול דעתם ביחס להעמדת הנאשם לדין על אף חלוף תקופת ההתיישנות, תוך התייחסות לשיקולים השונים שהועלו מצדו של ב"כ הנאשם.

38. אין בית המשפט בא להחליף את שיקול דעתו המקצועי של היועץ המשפטי לממשלה, שבידו הנתונים, הידע והניסיון, בהחלטה האם נסיבות המקרה עומדות ברף הנדרש להעמדה לדין על אף חלוף תקופת ההתיישנות. התערבות בשיקול הדעת האמורה תעשה רק במקרים חריגים וקיצוניים, אשר איננו המקרה שבפני. יפים דברי בית המשפט, כדלקמן:

"אדגיש - אין באמור כדי להביא לידי כך שבית המשפט בהיותו דן בהליך פלילי יחליף את שיקול דעתן של הרשויות בשיקול דעתו. השימוש בדוקטרינת ההגנה מן הצדק לשם התערבות בשיקול דעת רשויות התביעה להעמיד אדם לדין ייעשה במקרים חריגים וקיצוניים בלבד, בהם ההחלטה עומדת בסתירה מהותית לעקרונות ההגנות והצדק. זאת בשים לב לשיקול הדעת הרחב בעניין המוקנה לרשויות התביעה, הנובע בין היתר מהעובדה כי רשויות התביעה הן שצריכות להקצות את משאביהן לאכיפת הדין הפלילי; להן ניסיון בביצוע הליכי חקירה ובבחינת השיקולים הרלוונטיים להעמדת אדם לדין; ובידיהן הנתונים הרלוונטיים להחלטה אם נסיבות מקרה שלפניהן מצדיקות את העמדתו לדין של החשוד. על כן, במקרים בהם רשויות התביעה בחנו את נסיבות המקרה תוך ששקלו את האפשרות לנקוט בהליכים חלופיים להליך הפלילי - ולבסוף החליטו באופן

מנומק להעמיד אדם לדין, לא בנקל ייקבע כי ההחלטה להעמידו לדין לוקה בחוסר סבירות המקרים לזכותו הגנה מן הצדק. (דנ"פ 5387/20 רפי רותם נ' מדינת ישראל (נבו 15.12.2021)

39. במעמד זה אבהיר את הידוע, כי נימוקי היועץ המשפטי לממשלה אינם חומרי חקירה לפי חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, ולא היה על המדינה החובה להעבירם לידי הנאשם ובא כוחו (עיינו בש"פ 7955/13 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 31.12.2013)).

40. סוף דבר, דין הבקשה להידחות.

41. בהסכמת הסנגורים, מתבקשת המזכירות לשלוח ההחלטה לצדדים.

42. ההחלטה מותרת לפרסום בהשמטת פרטים מזהים.

ניתנה היום, י"א אלול תשפ"ב, 07 ספטמבר 2022, בהעדר הצדדים.